

EFFEKTIVISERINGSUNDERLAG KSON

- BILAGA TILL NULÄGESKARTA 2024

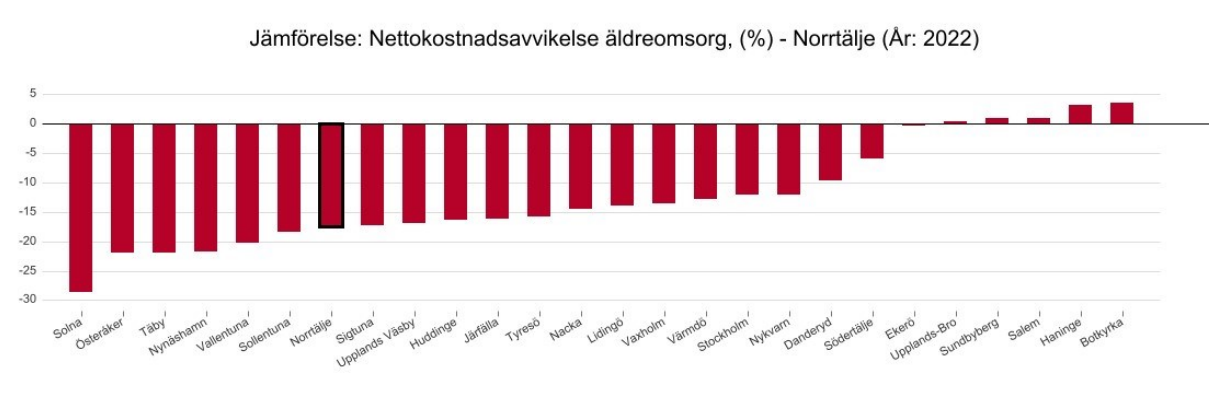
HUR EFFEKTIV ÄR NÄMNDENS/BOLAGETS/KSON VERKSAMHET VID JÄMFÖRELSE MED MOTSVARANDE VERKSAMHET I ANDRA KOMMUNER, UTIFRÅN ETABLERADE NYCKELTAL (VISA I TABELLER, DIAGRAM ETC OCH KOMMENTERA SKILLNADER)?

I den rapport som företaget InRikta AB presenterat av volym- och kostnadsanalyser avseende KSON:s kommunala verksamheter (dnr KSON 2023-460) konstateras att kostnaderna inom samtliga verksamheter är låga. Även efter en höjning av ersättningarna beräknas kostnaderna vara lägre än genomsnittet i länet. Man konstaterar även att budgeten för äldreomsorgen är förknippad med en viss osäkerhet dels gällande volymer, dels gällande hur ersättningen inom hemtjänsten kommer att slå. I och med det finns behov av att ta viss höjd för både osäkerheten och kostnader för en eventuell omställning.

Rapporten visar även att budgeten är anpassad efter nuvarande volymer, vilket innebär att den budget som beslutats om för 2024 är välgrundad och att de kostnader som beräknats stämmer överens med den nuvarande verksamheten.

Precis som rapporten säger är nettokostnaden för äldreomsorgen i Norrtälje kommun lägre än snittet i jämförbara kommuner i Stockholms län. Alla kostnader i Norrtälje är relativt låga i förhållande till referenskostnaden (sjunde lägst av 26 kommuner i länet).

Diagram från Kolada.se:

Vad gäller effektivitet rankas exempelvis KSON på 16:e plats i Stockholms län och på 69:e plats i landet 2023 i SPF Seniorernas hemtjänstindex. I Socialstyrelsens brukarundersökning 2023 "Vad tycker de äldre om äldreomsorgen?" var 91 procent nöjda med sin hemtjänst och 83 procent nöjda med sitt äldreboende i Norrtälje kommun. I årsredovisning 2023 konstateras att KSON har en god måluppfyllelse.

VILKA TIDSKRÄVANDE MOMENT I VERKSAMHETEN SKULLE KUNNA FÖRENKLAS?

Under 2023 arbetade KSON fram en e-tjänst tillsammans med Norrtälje kommun för att effektivisera ansökningar för merkostnader för ordinarie assistents sjukfrånvaro inom ramen för insatsen personlig assistans. E-tjänsten innebär en större administrativ och miljömässig lättnad då både ansökningar och beslut från januari 2024 lämnas digitalt.

KSON tecknar cirka 300 avtal årligen för de individer som behöver upphandlas vid sidan om ramavtal och direktavtal med Tiohundra AB. Under 2023 har KSON upprättat en digital signering vilket innebär att alla avtal tecknas av båda parter digitalt. Förändringen innebär en större administrativ och miljömässig lättnad.

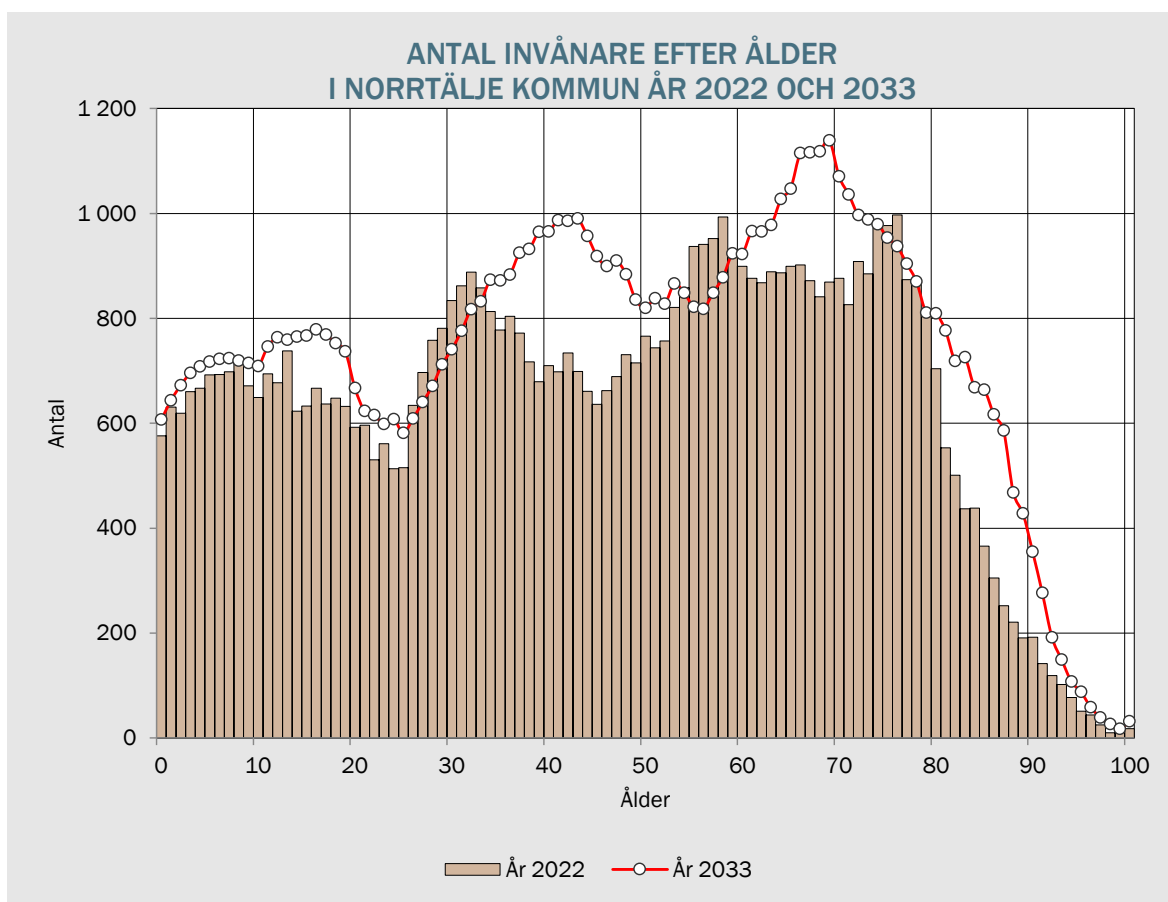
Med tanke på KSON:s stora omslutning på närmar 4 miljarder kronor kan ovan nämnda effektiviseringar även göras inom uppföljning och ekonomi. Till stor del bygger avtalen på kostnader per volym vilket betyder att uppföljning av volymer är högt väsentligt. Idag görs detta via våra verksamhetssystem och i Excel, men detta skulle kunna digitaliseras på ett sätt som skulle vara bättre både för KSON och för medlemmarna. Sådana system skulle kunna byggas in i redan befintliga verksamhetssystem som tillhanda has via kommunen, så som Hypergene, eller byggas upp helt separat. Det kommer dock innebära både att säkerställa kompetens för att bygga upp detta, samt att finansiera systemen, något som inte ryms i nuvarande finansiering.

VILKA KOSTNADER KAN PÅVERKAS I OLIKA VERKSAMHETSDELAR?

Enligt prognosen för planeringsperioden väntas antalet invånare totalt öka med i genomsnitt 1,3 procent per år under åren 2024-2027. Antal invånare 65 år och äldre väntas öka med 2,2 procent i snitt under samma period och förväntas uppgå till 29,0 procent av totala antalet invånare 2027 (28,1 procent 2023). Antal invånare 80 år och äldre väntas öka med 6,4 procent i snitt under samma period och förväntas uppgå till 9,5 procent av totala antalet invånare 2027 (7,8 procent 2023).

Diagrammet nedan visar hur befolkningen är fördelad efter ålder i kommunen år 2022 och år 2033.

Diagram: Befolkningens sammansättning efter ålder. Antal invånare efter ålder år 2022 och prognos för 2033. (källa: Befolkningsprognos 2023-2033, Norrtälje kommun)

Som tidigare nämnts har äldre personer störst behov av och konsumerar mest hälso-, sjukvård och omsorg. KSON:s kostnader väntas öka i motsvarande grad, huvudsaklig finansierade genom medlemmarnas bidrag. Efter planeringsperioden väntas Norrtäljebornas behov av vård och omsorg öka än mer, vilket framgår av den långsiktiga plan till 2031 (direktionen 2021-05-19, § 70).

För att bidra till ökad hälsa hos invånarna behöver utbudet av tidiga insatser på alla nivåer utvecklas och förstärkas. Ett led i detta är att utöka KSON:s samarbete med föreningar och att identifiera överlappningar i vård- och omsorgsutbudet och där det är möjligt att förändra och vägleda invånare mot insatser som är mer förebyggande och tidiga.

Norrtälje kommun ansvarar för bostadsstrategi och lokalförsörjning för KSON:s målgrupper där KSON hyr bostäder av kommunen. KSON betalar för drift (tomdygnersättning) oavsett om fastigheten/-bostaden är möjlig att belägga, samtidigt som KSON inte har inflytande över skick och åtgärdsbehov. Nuvarande bestånd är i behov av upprustning och lever i vissa fall inte upp till brukarnas behov av tillgänglighet och utformning. I vissa fall, främst inom de socialpsykiatriska boendena, lever inte heller beståndet upp till de krav som ställs utifrån arbetsmiljö och brandskydd. Konsekvensen av detta blir att boendeplatser som drivs av Tiohundra AB blir svåra att belägga, men kostar ändå. Detta medför i sin tur både ökade kostnader för KSON för köp av externa platser och minskade intäkter till bolaget.

I den av direktionen beslutade budget för 2024 (protokoll 2023-12-07, § 128), har flera möjliga åtgärder identifierats under planeringsperioden, i syfte att effektivisera och minska kostnaderna. Flera kommer att förutsätta politiskt fattade beslut. Påverkan för invånarna och kvalitetssänkningar i verksamheter går i vissa fall inte att uteslutas, varpå utredningar och konsekvensanalyser kan behöva föregå beslut.

Arbete påbörjat:

- Införa boendekedja inom målgruppen personer med varaktigt psykisk funktionsnedsättning, så att insatser för enskilda löpande anpassas till behov.
- Stärka långsiktig samordning vid boendeplaceringar för att kostnadseffektivisera direktupphandlade välfärdstjänster.
- Fortsätta att säkerställa vård- och omsorgsgivarnas uppdrag att tillgodose invånarnas behov, och trygga övergångar mellan vårdformer genom vårdbehovsanalyser. Kostnader för direktupphandlade välfärdstjänster kan då också minskas.
- Säkerställa system för hemtagning av vuxen patient, från Region Stockholms sjukhus till Norrtälje sjukhus, där så är möjligt.
- Öka digitalisering, bland annat genom automatisering av förvaltningens debitering av tillfällig vistelse.
- Ytterligare utöka antalet biståndsbedömda trygghetsboenden.
- Utredda lokal lösning för specialiserad hud och psoriasisvård.
- Förstärka granskning för att säkerställa att rätt ersättning betalas ut till vård- och omsorgsgivare (inklusive de tjänster medlemmarna tillhandahåller).

Planerade aktiviteter:

- Omställning till tidiga insatser och förbyggande åtgärder för att fördröja eller förhindra omfattande behov.
- Införa Tiohundra AB som ickevalsalternativ inom särskilt boende för äldre, för att minska antalet tomdygn i egen regi.
- Upphandla vård och omsorg som en helhetslösning i glest befolkade delar av kommunen, såsom i skärgården.
- Omvandla små särskilda boende för äldre i Tiohundra AB:s egen regi till trygghetsboenden.
- Utredda möjligheterna och konsekvenserna att avgiftsbelägga insatser som idag är avgiftsfria, såsom turbundna resor.
- Utredda möjligheten att höja avgift till den enskilde för måltider till grannkommunernas nivåer.
- Se över möjlighet att effektivisera administration genom delade tjänster med medlemmar och bolag.

VILKA ARBETSSÄTT SKULLE KUNNA DIGITALISERAS I ÖKAD OMFATTNING OCH VILKEN EFFEKTIVITETSVINST SKULLE KUNNA UPPNÅS?

Se digitaliseringsbilagan samt stycket ovan.

HUR KAN KOMMUNKONCERNEN SAMVERKA FÖR ÖKAD EFFEKTIVITET?

En avgörande framgångsfaktor för KSON är samarbetet med och mellan medlemmarna, både politiskt och mellan tjänstepersoner. Gemensamma strukturer och processer mellan KSON och medlemmarna behöver fortsätta vidareutvecklas i samverkan.

“Service level agreements” (SLA) för de tjänster medlemmarna tillhandahåller KSON skulle effektivisera förvaltning.

Vad gäller samverkan mellan KSON och Norrtälje kommun gäller detta särskilt områden såsom socialtjänst, elevhälsa och bostadsförsörjning men också administrativa processer som tidigare nämnts. Arbetet med gemensamma handlingsplaner och projekt fungerar bra.

KSON fortsätter samarbetet med Norrtälje kommun för att möta samhällsutmaningar inom psykisk hälsa och suicidprevention. Konkreta gemensamma insatser väntas genomföras under planeringsperioden. Samverkansteam för barn och unga och SIP samordnare för vuxna för att nämna några exempel.

KSON fortsätter sitt gemensamma arbete till stöd för samverkan kring barn i behov av särskilt stöd (BUS) tillsammans med Norrtälje kommuns socialnämnd, barn- och skolnämnd och utbildningsnämnd. Att samtidigt stärka primärvården är i detta viktigt.

Kostnaderna för de lokalhyror som Norrtälje kommun belastar KSON med är svåra att förutse. Kostnaderna för 2024 presenterades först hösten 2023, då med en ökning med 13,4 procent. Denna process behöver integreras i den ordinarie budgetprocessen, där också finansiering av en rimlig boendestandard hanteras.

I och med det allt sämre säkerhetspolitiska läget ökar statsmakternas krav på åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid, totalförsvar och höjd beredskap. För att KSON ska kunna uppfylla detta krävs stöd i form av resurser och kompetens från förbundsmedlemmarna. Samverkan med Norrtälje kommun fungerar väl.